

Centrum pro výzkum
toxických látek
v prostředí

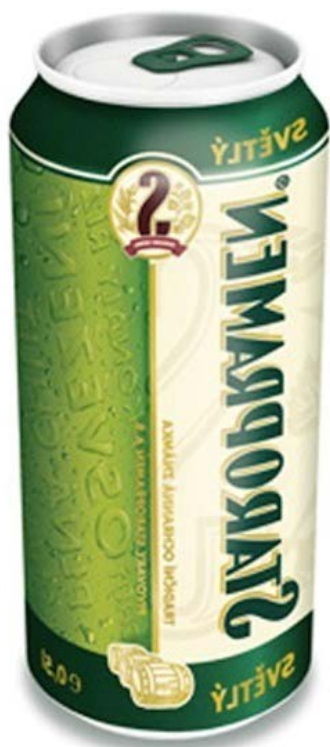
ENV010

LCA - hodnocení životního cyklu výrobků a služeb

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace a rozšíření výuky zaměřené na problematiku životního prostředí na PŘF MU (CZ.1.07/2.2.00/15.0213)
spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky

Co je LCA?

LCA - Life cycle assessment – hodnocení životního cyklu – čeho?

Co je životní cyklus výrobku?

- Těžba/získávání surovin
- Doprava
- Výroba
- Užití
- Odpad/recyklace

Jaké aspekty výrobku ve **všech** jeho fázích posuzujeme?

Proč nás tyto aspekty zajímají?

Centrum pro výzkum
toxických látek
v prostředí

Co je LCA

- snaha modelovat **realitu** – ta je ale velice komplexní
 - modelování životního cyklu produktů či služeb a jejich dopadů
 - modelování důsledků těchto env. dopadů na naše zdraví, zdraví ekosystémů, dostupnost zdrojů atd.
- každý model je však **zjednodušením** reality
 - zjednodušení = pokřivení reality
- **klíčový požadavek** – minimalizujme pokřivení reality

K čemu je LCA?

- **Interní LCA** – firmy chtějí vědět, na čem jsou:
 - 1) předejít nečekané kritice svých produktů
 - 2) lobovat za / proti legislativě, nebo alespoň být připraven na důsledky vyplývající z platné / chystané legislativy
 - 3) hledat argumenty využitelné v marketingu (minimální dopady na ŽP...)
 - 4) snížit výrobní náklady

- **Externí LCA** – publikovaná
 - 1) velmi málo společností publikuje plné reporty (po špatných zkušenostech z 80 let)
 - 2) využití v ecolabelingu, chystání legislativy (státní úřady)
 - 3) zjistit, jak které systémy vůbec fungují

Využití výsledků LCA - detailněji

- Benchmarking – porovnávání a měření produktů s normami (nejlepšími)
- Komplexní pohled na životní cyklus výrobku (porovnávání funkce nikoliv produktu)
- Identifikace fází s největším příspěvkem k poškození životního prostředí
- Porovnání různých možností určitého produkčního systému vedoucích k minimalizace dopadů na životní prostředí
- Pomoc při návrhu nových výrobků (ekodesign)
- Vyhodnocení zdrojů největších problémů spojených s produktem, včetně návrhu nových produktů
- Komplexní pohled na životní cyklus výrobku (porovnávání funkce nikoliv produktu)
- Identifikace fází s největším příspěvkem k poškození životního prostředí
- Porovnání různých možností určitého produkčního systému vedoucích k minimalizace dopadů na životní prostředí
- Pomoc při návrhu nových výrobků
- Vyhodnocení zdrojů největších problémů spojených s produktem, včetně návrhu nových produktů

Životní cyklus – jednotlivá stádia

1. Zisk primárních surovin obnov. či neobn. a E
2. Doprava surovin do místa zpracování na výchozí materiály pro další průmyslovou výrobu – spotřeba E a dalších zdrojů
3. Výroba produktu = přeměna materiálů a výroba součástí, kompletace součástí na produkt, balení – spotřeba E a dalších zdrojů
4. Doprava ke spotřebiteli – spotřeba E a dalš. zdr.
5. Užívání produktu – spotřeba produktu (plnění jeho funkce) – E a materiál na provoz, udržování, opravy, uskladnění
6. Odstranění produktu – když už neslouží – E nároky, možné zpětné využití (recykl.) – úspora E a materiálu

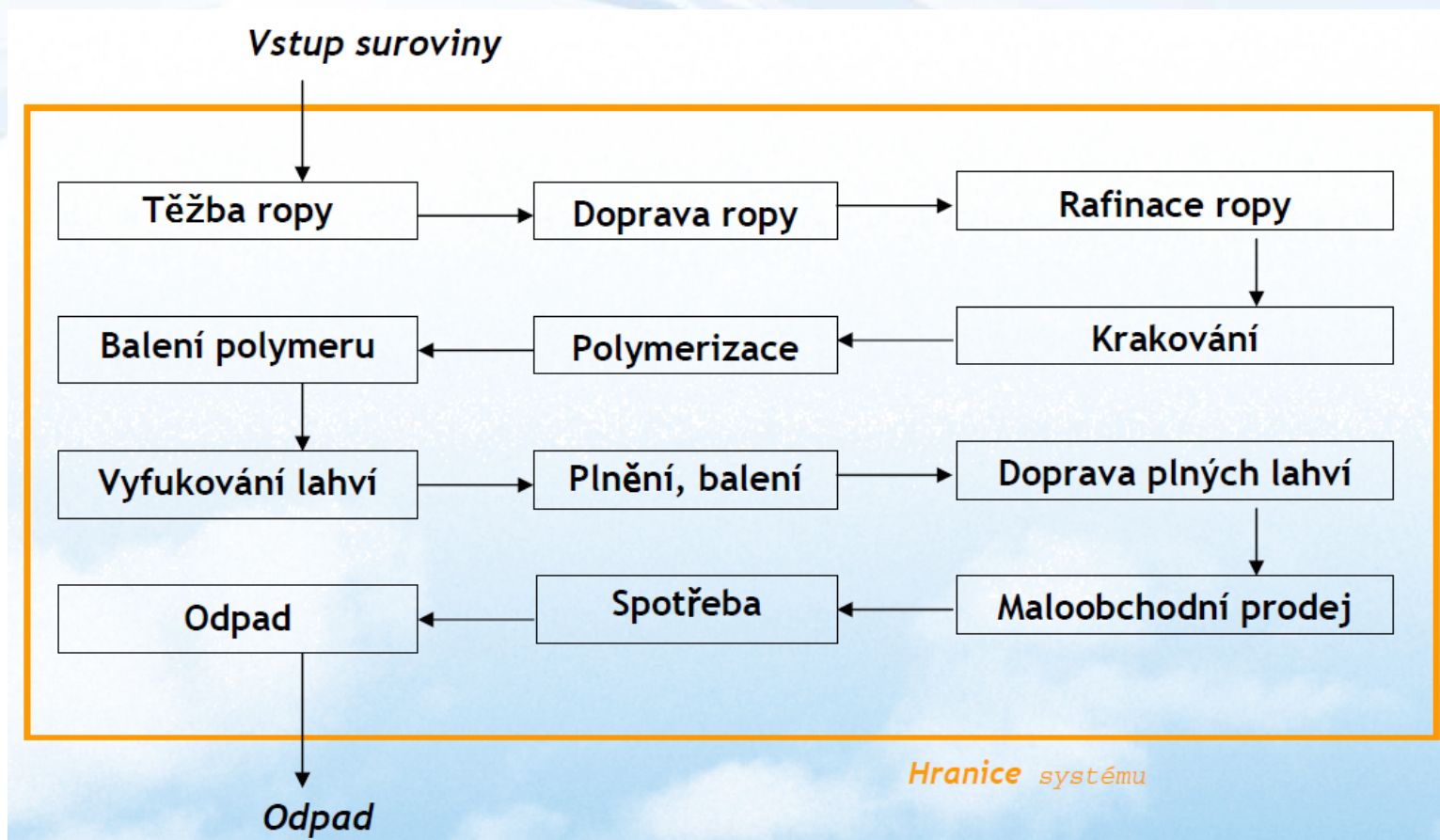
- každá fáze má důsledky pro ŽP (zátěž), často se liší, nutno zvažovat všechny fáze

Co je životní cyklus výrobku?

- Těžba/získávání surovin
- Doprava
- Výroba
- Užití
- Odpad/recyklace

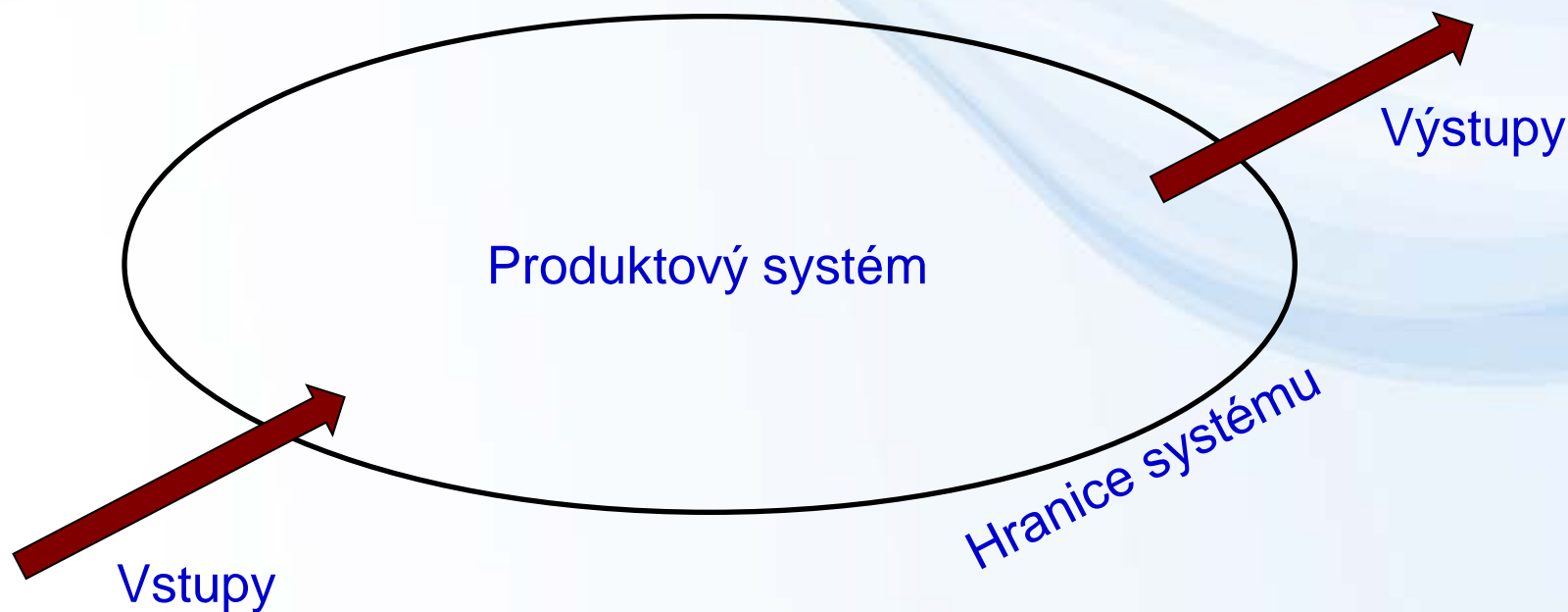

Životní cyklus PET lahví

Produktový systém

Každý životní cyklus určitého výrobku (produktu) je určen svým **produktovým systémem**

- produktový systém – všechny procesy a operace podílející se na jednotlivých fázích životního cyklu
- znázorněné vstupy a výstupy se nazývají **elementární toky** = interakce mezi okolím a produktovým systémem

Produktový systém

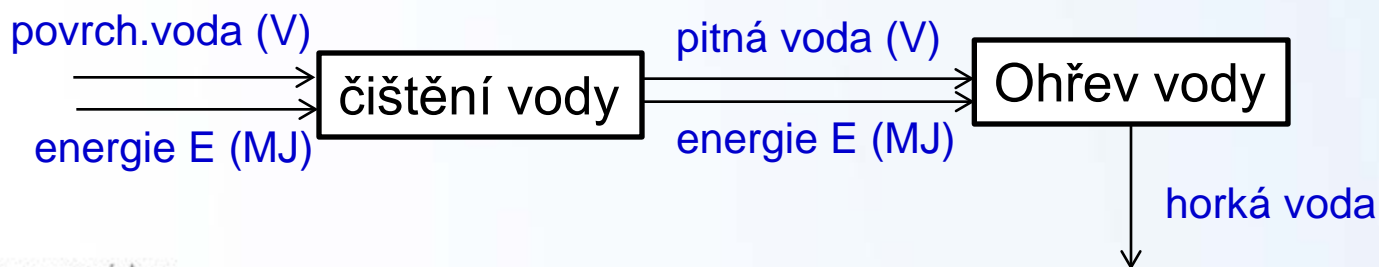
- složen z **procesů a toků**

Procesy (v obdélníku)

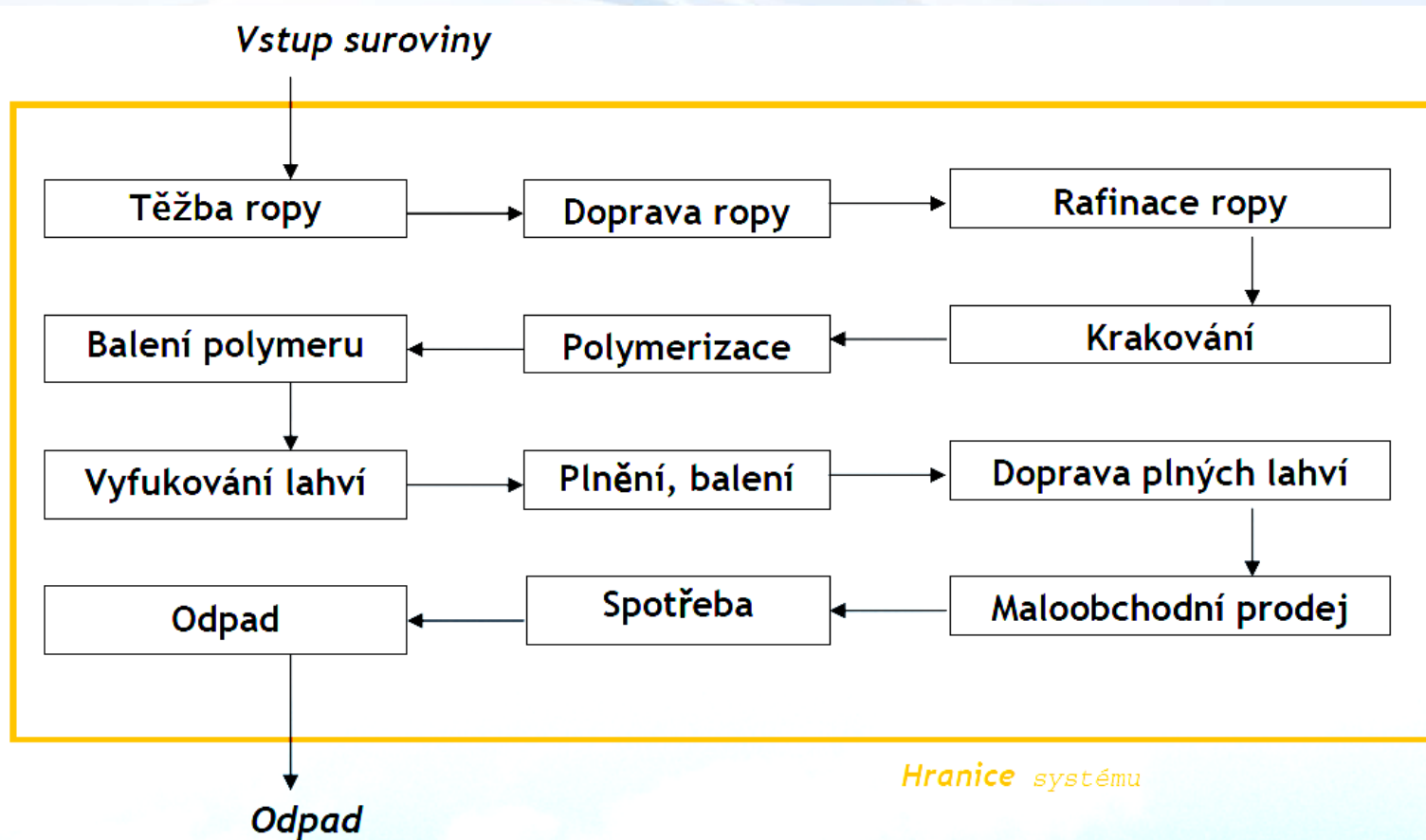
- operace přeměňující vstupy na výstupy
- podprocesy – např. proces vaření čaje má jaké podprocesy?

Toky (materiálové či energetické) (šipky)

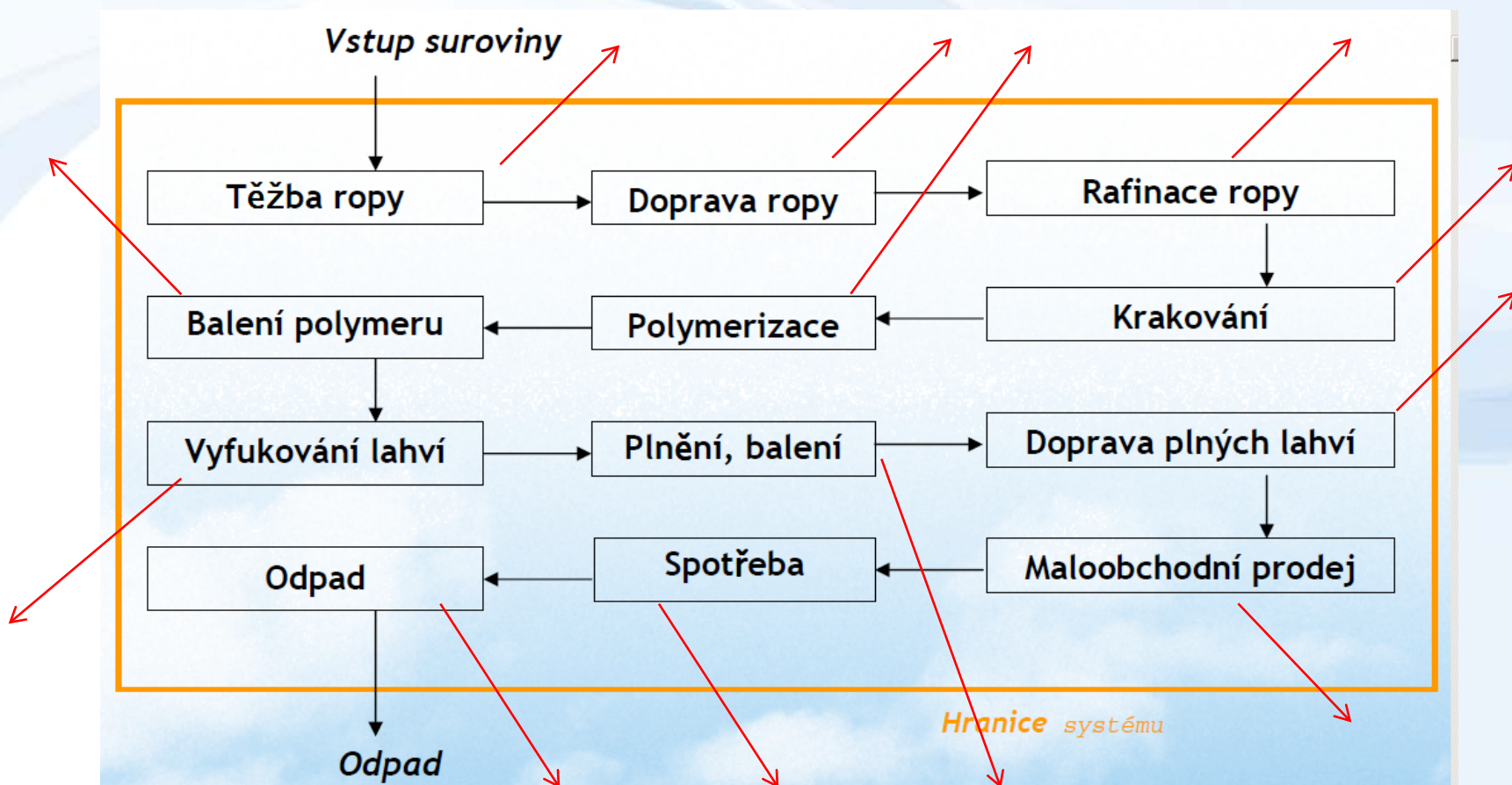
- spojnice procesů, kdy je jeden tok výstupem z jednoho procesu a vstupem do dalšího procesu
- pomocné toky – nedílná součást, nutno brát v potaz
- příklad: *příprava vody na čaj*

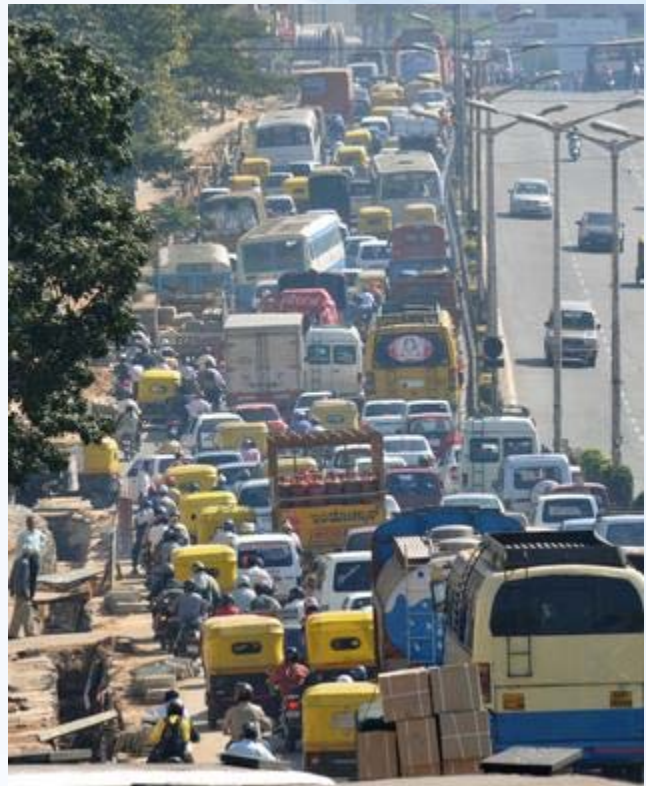
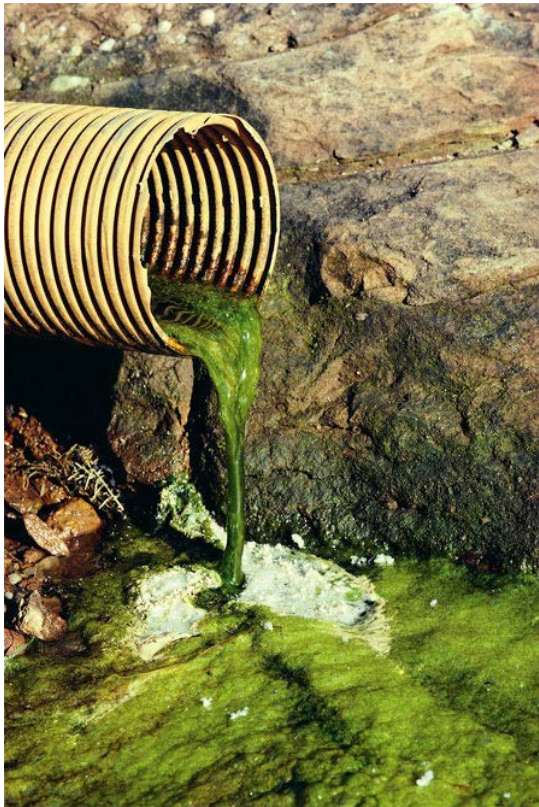

Produktový systém PET lahví

Produktový systém PET lahví

Produktový systém DVD

The Life Cycle of a CD or DVD

You listen to them on your stereo, play them in your computer, or watch movies on them. Compact discs (CDs) and their faster cousin, digital video discs (DVDs) are everywhere! Only a few millimeters thick, they provide hours of entertainment and hold huge volumes of information.

Do you ever stop to think about how CDs and DVDs are made, what materials are used, or what happens to these discs when you don't want them any more? Making products like CDs and DVDs consumes natural resources, produces waste, and uses energy. By learning about product life cycles, you can find out how to reduce the environmental impacts and natural resource use associated with products you use every day. When you understand these connections, you can make better environmental choices about the products you use, and how you dispose of them.

1 Materials Acquisition

CDs and DVDs are made from many different materials, each of which has its own separate life cycle involving energy use and waste. They include:

- Aluminum—the most abundant metal element in the Earth's crust. Bauxite ore is the main source of aluminum and is extracted from the Earth.
- Polycarbonate—a type of plastic, which is made from crude oil and natural gas extracted from the Earth.
- Lacquer—made of acrylic, another type of plastic.
- Gold—a metal that is mined from the Earth.
- Dyes—chemicals made in a laboratory, partially from petroleum products that come from the Earth.
- Other materials such as water, glass, silver, and nickel.

2 Materials Processing

Most mined materials must be processed before manufacturers can use them to make CDs or DVDs. For example:

- Bauxite ore is processed into a substance called "alumina" by washing, crushing, dissolving, filtering, and harvesting the material. Alumina is then turned into aluminum through a process called "smelting." Then the metal is shaped, rolled, or made into a cast.
- To make plastics, crude oil from the ground is combined with natural gas and chemicals in a manufacturing or processing plant.

Fun Fact
More than 55 million boxes of software go to landfills, and, in addition, plus people throw away millions of music CDs each year!

As with most stages of product life cycles, when recycling has an associated trade-off, CD and DVD recycling is more an emerging technology than one that many companies are not yet capable of recycling these discs. So, while recycling CDs and DVDs seems logical, especially, but trade-offs come from the amount of fuel and energy that's consumed to have parts that long-distance to have appropriate recycling facility.

3 Manufacturing

The manufacturing process described here is roughly the same for both CDs and DVDs.

- An injection molding machine creates the core of the disc—a 1-millimeter thick piece of polycarbonate (plastic).
- Polycarbonate is melted and put in a mold. With several tons of pressure, a stamp embosses tiny indentations, or pits, with digital information into the plastic mold. A CD player's laser reads these pits when playing a CD.

Fun Fact
The entire process of stamping a CD with digital information takes between 5 and 10 seconds.

The plastic molds then go through the "annealing" machine, which coats the CDs with a thin metal reflective layer (usually aluminum) through a process called "sputtering." The playback laser reads the information off of the reflective aluminum surface.

The CD then receives a layer of lacquer as a protective coating against scratching and corrosion.

Most CDs are screen printed with one to five different colors for a decorative label. Screen printing involves the use of many materials, including denim, quaterns, and inks.

Fun Fact
In 1993, when CDs were introduced in the United States, 100,000 discs were sold. By 1999, this number had grown to close to 1 billion!

Fun Fact
Every month approximately 100,000 pounds of CDs become obsolete (outdated, useless, or unwanted).

5 Transportation/Distribution

Once discs are packaged, they are ready to be sent to distribution centers, retail outlets, or other locations. Transportation by plane, truck, or rail requires the use of fossil fuels for energy, which contribute to climate change.

6 Useful Life

CDs and DVDs are created with materials that are extremely stable. If properly stored and handled, most discs will last for decades—and probably centuries. Certain conditions, such as high humidity, or extended periods of high temperature, rapid temperature changes, and exposure to certain types of light, can damage discs and shorten their useful life. Taking care of your discs by keeping them out of direct sunlight and away from heat and water will help them last longer. Not only will you save money, but you will also reduce the disc's environmental impacts by preventing waste.

7 Reuse, Recycling or Disposal

Depending on their condition, discs can be reused or recycled instead of thrown away.

Many mistakes can be repaired by making a small alteration (such as bootlegging) on the non-label side of a disc in a suitable plastic from the same set. Also, some commercial retailers can inexpensively repair your CDs.

Unwanted CDs or DVDs can be sold to some stores, traded with friends, or donated to libraries, libraries, or other organizations buying used CDs and DVDs or borrowing them from the library can also help reduce the environmental impact associated with manufacturing new products.

Purchasing Decisions
You constantly make decisions about buying products. One of your decisions probably involves weighing how much you want a product against how much it costs. This poster provides information to help you become a more environmentally aware consumer by describing the material and energy consumption required to make CDs and DVDs. You should factor this information into your buying decisions and understand that nearly all of your choices have some environmental trade-offs. You might also want to consider whether the information you think you need on discs is actually available on the Internet. If it is, you might not need to buy the disc at all. Thinking about these issues will make you a more informed consumer and will help you make decisions that help to protect and preserve our environment.

Designing for the Environment
For a product to come into existence, it must be designed. And that design can have as much of an impact on the environment as any other step in a product's life cycle. For example, designers can plan for a product to be easily made from recycled material, thus reducing the need to mine or gather raw materials. Most industries, including high-tech industries, have developed voluntary standards that many manufacturers follow when designing and manufacturing new products. These standards help make products as environmentally sound as is technologically possible. These standards also change as rapidly developing new technologies become available.

Použitá literatura při přípravě kurzu ENV010

- Vladimír Kočí: Posuzování životního cyklu; Vodní zdroje ekomonitor spol. s r. o., Chrudim, 2009
- BAUMANN, Henrikke a Anne-Marie TILLMAN. The hitch hiker's guide to LCA :an orientation in life cycle assessment methodology and application. Lund: Studentlitteratur, 2004. 543 p. ISBN 91-44-02364-2
- Marie Tichá, Posuzování životního cyklu LCA, [http://www.cenia.cz/_C12572160037AA0F.nsf/\\$pid/CPRJ772CLGL5/\\$FILE/13Ticha_LCA.pdf](http://www.cenia.cz/_C12572160037AA0F.nsf/$pid/CPRJ772CLGL5/$FILE/13Ticha_LCA.pdf)
- PRé Consultants: Effective LCA with SimaPro; SimaPro Course by PRé Consultants, 2011
- ...a další

